

JUDr. Ing. Vojtech ĎURIŠ, PhD.

Nezávislý analytik a konzultant

**Ústredná rada
zväzu vojakov
Slovenskej republiky
Trenčín**

Váš list číslo 146/2005 zo dňa 29.07.2005 Naše číslo VDURIS 001/4/2005 Vybavuje Linka Miesto Trenčín deň odoslania 26.10.2005

Vec

Analyza stavu zvyšovania výsluhových dôchodkov v rokoch 2004 a 2005

Na základe Vašej požiadavky zo dňa 25.10.2005 o posúdenie a analýzu stavu zvyšovania výsluhových dôchodkov v rokoch 2004 a 2005 Vám predkladám nasledovné stanovisko:

Ad 1 – Podklady analýzy

Por. Čís.	Číslo podania	Vec	Počet listov
1	146/05	Vyžiadanie stanoviska predsedu výboru pre obranu a bezpečnosť NR SR	1
2	OVD-4-23/2005	Stanovisko MO SR k vyžiadaniu predsedu výboru pre obranu a bezpečnosť NR SR	6
3	VKP SR-1440-1/2005	Stanovisko Vojenskej kancelárie Prezidenta Slovenskej republiky	3
4	3220/2005/VOP/III-Sp	Stanovisko Verejného ochrancu práv Slovenskej republiky	1/1
5	OdISP-61-20/2005-St'	Stanovisko IMO SR	3
6	VVS/1-900/90-7140 MV SR	Stanovy zväzu vojakov Slovenskej republiky	3
7	http://www.statistics.sk	Štatistický úrad SR - Ukazovatele ekonomického vývoja v roku 2004 – index k 2003 – Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie http://www.statistics.sk/webdata/slov/tabulky/pmm/pmm05a.htm	2

Ad 2 – Analýza problematiky zvyšovania výsluhových dôchodkov v rokoch 2004-2005

Ad 2,1 – Analýza právneho stavu

- hmotné práva zvyšovania výsluhových dôchodkov sa riadia ustanoveniami § 68 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 68

(1) ~~Výsluhové príspevky, výsluhové dôchodky, invalidné výsluhové dôchodky, vdovské výsluhové dôchodky, vdovecké výsluhové dôchodky a sirotské výsluhové dôchodky~~ **priznané a vyplácané do 30. júna príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka**

~~a) u policajtov o príslušné percento rastu priemerného služobného platu,~~

a) u policajtov v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za kalendárny rok, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, ktorým je rok, v ktorom sa zvýšenie týchto dávok vykonáva; výsluhové dávky sa zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky,“.

b) **u profesionálnych vojakov o príslušné percento rastu priemerného služobného príjmu zisteného za predchádzajúci kalendárny rok.**

(2) ~~Výsluhové príspevky, výsluhové dôchodky, invalidné výsluhové dôchodky, vdovské výsluhové dôchodky, vdovecké výsluhové dôchodky a sirotské výsluhové dôchodky~~ priznané **od 1. júla do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú odo dňa ich priznania**

~~a) u policajtov o príslušné percento rastu priemerného služobného platu,~~

a) u policajtov v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za kalendárny rok, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, ktorým je rok v ktorom sa zvýšenie týchto dávok vykonáva; výsluhové dávky sa zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

b) **u profesionálnych vojakov o príslušné percento rastu priemerného služobného príjmu zisteného za predchádzajúci kalendárny rok.**

(3) ~~Výsluhové príspevky, výsluhové dôchodky, invalidné výsluhové dôchodky, vdovské výsluhové dôchodky, vdovecké výsluhové dôchodky a sirotské výsluhové dôchodky~~ priznané do dňa účinnosti tohto zákona sa **okrem zvýšenia podľa odseku 1 každoročne zvyšujú aj s prihliadnutím na vzrast priemerných služobných príjmov v období od priznania nároku na túto dávku do dňa účinnosti tohto zákona, a to až do času, keď ich priemerná výška dosiahne priemernú výšku rovnakých dávok priznaných podľa tohto zákona.**

(4) **Percento zvýšenia výsluhových príspevkov, výsluhových dôchodkov, invalidných výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov, vdoveckých výsluhových dôchodkov a sirotských výsluhových dôchodkov podľa odseku 3 ustanoví osobitný zákon.**

*prečiarknutý text je znenie pred novelizáciou

- (§ 68 ods. 1 a 2 cit. zákona - zvýšenie výsluhových dôchodkov k 1.7.2005) Pôsobnosť MO SR a vecnú príslušnosť jeho organizačných zložiek stanovuje Organizačný poriadok MO SR. Tento výslovne nestanovuje príslušnosť v oblasti výkonu hmotných práv (stanovenie percenta rastu priemerného služobného príjmu). Uvedená príslušnosť plynie z porovnania vecnej pôsobnosti organizačných zložiek MO SR.

Pôsobnosť sekcie ľudských zdrojov

(1) Sekcia ľudských zdrojov je organizačná zložka ministerstva, ktorá zodpovedá za politiku ľudských zdrojov zameranú na podporu reformy ozbrojených síl a urýchlenie prípravy na začlenenie Slovenskej republiky do systému kolektívnej obrany. Vypracúva dokumenty zásadného charakteru týkajúce sa koncepcijnej a normotvornej činnosti personálnej politiky (vrátane vzdelávacej), **politiky odmeňovania, sociálnej a bytovej politiky**, vrcholového športu a vzdelávania v zahraničí. Vypracúva návrhy interných normatívnych aktov v oblasti štátnozamestnaneckých a pracovnoprávných vzťahov zamestnancov v štátnozamestnaneckom a pracovnoprávnom pomere. Vypracúva rozsah a podmienky vzdelávania zamestnancov, ktorí sa podieľajú na plnení úloh ozbrojených síl.

Pôsobnosť Úradu správy rozpočtovej kapitoly

(1) Úrad správy rozpočtovej kapitoly zabezpečuje plnenie práv a povinností správcu rozpočtovej kapitoly ministerstva. Vypracúva návrh rozpočtu rozpočtovej kapitoly ministerstva na bežný rok v ekonomickej a funkčnej klasifikácii; zabezpečuje realizáciu záväzných ukazovateľov schváleného rozpočtu na rozpočtový rok, riadi rozpočtové hospodárenie, vydáva záväzné pokyny, nariadenia na čerpanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka; vypracúva správy o plnení príjmov a čerpaní výdavkov rozpočtovej kapitoly, spracúva štátny záverečný účet, vykonáva zúčtovanie výdavkov rozpočtovej kapitoly ministerstva so štátnym rozpočtom a vykonáva kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami vyčlenenými pre rozpočtovú kapitolu ministerstva.

Z porovnaní plynie, že pôsobnosť v oblasti odmeňovania a sociálnej a bytovej politiky patrí Sekcii ľudských zdrojov, tzn. že Úrad správy rozpočtovej kapitoly bol pre určovanie percenta rastu priemerného služobného príjmu nepríslušný.

Za celé obdobie platnosti citovaného zákona MO SR nestanovilo postup a metodiku výpočtu percenta rastu priemerného služobného príjmu (hrubé porovnanie masy prostriedkov vyplatených platov v rozhodnom období – 2003-2004 z dôvodu masívneho prepúšťania mimo činnú službu je tendenčným pokrivením mzdových a platových ukazovateľov nominálneho vývoja).

- (§ 68 ods. 3 a 4 cit. zákona – zvýšenie transformovaných výsluhových dôchodkov)

NR SR je jediný zákonodarný orgán SR (čl. 72 Ústavy SR), vykonávajúci kontrolu dodržiavania zákonov (čl. 86 písm. a) Ústavy SR). Vláda je za výkon svojej funkcie zodpovedná NR SR (čl. 114 Ústavy SR). Vláda rozhoduje v zbere o návrhoch zákonov (čl. 119 písm. a) Ústavy SR).

Predseda vlády SR riadi činnosť vlády (§ 1 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy). Ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister (§ 4 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy). Činnosť ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky riadi, zjednocuje a kontroluje vláda Slovenskej republiky (§ 39 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy).

- Podľa uvedeného, zákonodarná iniciatíva pri výkone hmotných práv plynúcich z ustanovenia § 68 zák. č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, bola v pôsobnosti vlády SR. Kontrola výkonu uvedených práv bola v pôsobnosti NR SR.

Ad 2,1 – Analýza reálneho stavu

- (§ 68 ods. 1 a 2 cit. zákona - zvýšenie výsluhových dôchodkov k 1.7.2005)

Úrad správy rozpočtovej kapitoly stanovil percento zvýšenia výsluhových dôchodkov (-6,26%) ako nepríslušný, bez ekonomicky a právne zdôvodniteľnej metodiky výpočtu uvedeného percenta v rozpore s údajmi štatistického úradu SR (výlučnými a probovanými údajmi pre výkon verejnej moci v SR), ktorý určil medziročný index nárastu sledovaných služobných príjmov v rokoch 2003-2004 vo výške 9,9% (vid' príl. 1). V zmysle uvedeného MO SR nevykonalo citované ustanovenie zvýšenia

výsluhových dôchodkov k 1.7.2005 čím spôsobilo škodu cca 16 tis. poberateľov výsluhových dôchodkov v uvedenom rozsahu.

- (§ 68 ods. 3 a 4 cit. zákona – zvýšenie „transformovaných“ výsluhových dôchodkov)

NR SR nevykonala účinnú kontrolu výkonu hmotných práv vládou SR, a neprijala zákon v zmysle cit. ustanovenia zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vláda SR nevykonala cit. ustanovenie zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že bezdôvodne nepredložila návrh zákona o zvýšení „transformovaných“ výsluhových dôchodkov tak aby jeho účinnosť, platnosť a vykonateľnosť pokryla obdobie roka 2004 čím spôsobila škodu poberateľom výsluhových dôchodkov v súčasne reálne neustálenom rozsahu, keď nezabezpečila výkon zákonného predpokladu postupného dosiahnutia priemernej výšky „transformovaných“ dávok na úroveň rovnakých dávok priznaných podľa cit. zákona.

Dôvodenie ministra financií a ministra vnútra bolo vecne nepodložené a právne irelevantné, keď po vykonanej analýze vývoja osobitného účtu MO SR, ktorú vláda vecne akceptovala, uvedomujúc si vlastný riadiaci vplyv na transformáciu ozbrojených síl SR a jeho nepriaznivé ekonomické dopady na vývoj smerovaného zdroja sociálneho zabezpečenia v rezorte MO SR – osobitného účtu, pokračovala v legislatívnych prácach na realizácii zvýšenia „transformovaných“ výsluhových dôchodkov pokrývajúcich obdobie roka 2005 so snahou o „čistočnú“ kompenzáciu za nerealizovanie zvýšenia v roku 2004.

Ad 3 - Východiská

V zmysle uvedeného, postup zákonodarných a výkonných orgánov pri výkone § 68 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vecne a právne neobstál a spôsobil hmotné a morálne škody pri riadení ozbrojených síl v oblasti sociálneho zabezpečenia, keď:

1. nevykonal zvýšenie výsluhových dôchodkov podľa § 68 ods. 1 a 2 cit. zákona k 1.7.2005 v súlade s ekonomickými ukazovateľmi štatistického úradu SR.
2. nevykonal zvýšenie „transformovaných“ výsluhových dôchodkov podľa § 68 ods. 3 a 4 cit. zákona v roku 2004

V zmysle podkladových materiálov je priama zodpovednosť na vedení príslušného výboru NR SR, vedenia vlády, rezortov financií, obrany a vnútra. Pri náprave uvedených škôd je potrebné predpokladať nasledovné :

- z pôsobnosti združenia „Zväzu vojakov Slovenskej republiky“ určenej v jeho stanovách plynie, že je nepríslušný na právne kroky pri vymáhaní individuálnych škôd. V zmysle ustanovenia čl. 4 písm. b) 1. časti svojich stanov môže poznanie o stave uvedeného problému účinne presadzovať pri rokovaní s MO SR, predstaviteľmi organizačných stupňov OS SR a ďalších štátnych orgánov a oboznamovať členskú základňu so závermi analýzy,

- prípadné právne kroky plynúce zo zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a to, nečinnosťou orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, súvisiace s návrhom na úhradu škody vzniknutej neplnením si povinností zákonodarných a výkonných orgánov SR pri výkone ustanovenia § 68 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sú oprávnení jednotliví poškodení, ktorí sa pri uplatnení svojich práv môžu spojiť v spoločnom návrhu.

S pozdravom

JUDr. Ing. Vojtech DURIŠ, PhD.